

Bilaga 2.

Indikatorer som ska följas vid
uppföljning av Folkhälsost strategi
för Åland 2023-2030

Nr 1 augusti 2023

Bilaga 2. Indikatorer som ska följas vid uppföljning av Folkhälsost strategi för Åland 2023-2030			
	Baslinje- värde	År/ period för baslinje	Källa
HÄLSOUTFALL			
Övergripande indikatorer			
Ökad medellivslängd år			
Kvinnor	86,3	2021	THL Sotkanet (id:4011)
Män	81,3		
Bibehållet THL sjuklighetsindex relativt till övriga Finland (index)	56,1	2021	THL Sotkanet (id:5641)
Minskad andel av eleverna som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd (%)		Medel 2016-2020	Hälsa i skolan / THL Sotkanet (id: 286,3916,3931,4817)
Åk 4-5	11,5 %		
Åk 8-9	26,0 %		
Åk 1-2 Lyceet	25,5 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	33,6 %		
Minskad andel av den vuxna befolkningen som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd (%)	34,3 %	2022	Hälsosamma Finland / THL Sotkanet (id:4333)
Bibehållen andel med god/mycket god/utmärkt självskattad hälsa bland 67+ åringar (%)	69,0 %	2022	GERDA
Ökat medelindex för blomstrande, enligt Harvardinstrument (index 0-10)	7,4	2023	ÅSUB
Minskat antal 16 - 64-åringar som tar emot sjukdagpenning / 1 000 i samma åldrar		2019	FPA / THL Sotkanet (id:475)
Kvinnor	132,5		
Män	73,6		
Minskad andel av 25 - 64-åringar invalidpensionstagare, % av befolkningen i samma ålder		2021	FPA / THL Sotkanet (id:306)
Kvinnor	6,2		
Män	6,0		
Mortalitet			
Minskat antal dödsfall i lungcancer (totalt antal på 5 år)	75	Totalt antal 2016-2020	Cancerregistret
Minskat antal dödsfall i tjock- och ändtarmscancer (totalt antal på 5 år)	48		
Minskat antal dödsfall i bröstcancer (totalt antal på 5 år)	20		
Inga dödsfall i livmoderhalscancer bland kvinnor under 80 år (totalt antal på 5 år)	5		
Inga självmord (totalt antal på 5 år)	12	Totalt antal 2017-2021	THL Sotkanet (id:3106)
Inga dödsfall pga trafikolyckor (totalt antal på 5 år)	8	Totalt antal 2017-2021	ÅSUB
Minskat antal dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning (antal dödsfall)	23	Totalt antal 2017-2021	THL Sotkanet [id:3105]
Sjuklighet och funktionsnedsättning			
Minskat antal personer per 1000 som fått sjukdagpenning på grund av psykisk sjukdom		2022	THL Sotkanet [id: 2345, 2346]
18-24 åringar	18		
25-64 åringar	33		
Minskad andel gymnasieelever med måttlig eller svår ångest (%)		Medel 2017- 2021	Hälsa i skolan / THL Sotkanet [id:337,346]
Lyceet	17,2 %		
Yrkesgymnasiet	16,5 %		
Minskad andel vuxna personer (20+) som upplever betydande psykisk påfrestning (%)		2022	Hälsosamma Finland / THL Sotkanet [id: 4355,4356]
20-64-åringar	20,5 %		
65+-åringar	6,9 %		
Minskad andel som utsatt för våld i nära relationer under de senaste tolv månaderna (%)		2017	ÅLR undersökning om våld i nära relationer
Kvinnor i åldern 18-79 år	15,7 %		
Män i åldern 18-79 år	9,2 %		

Minskad andel skolelever som utsatt för våld av föräldrar (%)			
fysiskt våld av föräldrar, åk 8-9, flickor	19,1 %	2021	Hälsa i skolan / THL Sotkanet [id:4941, 4956]
fysiskt våld av föräldrar, åk 8-9, pojkar	14,7 %		
upplevt sexuellt våld åk 8-9, flickor	22,7 %		
upplevt sexuellt våld, åk 8-9, pojkar	9,1 %		
Minskad obesitasprevalens (%)			
2-6 år	4,5 %	Medel 2016-2021	Hälsundersökningar på barnrådgivning- arna /THL Sotkanet [id:3232,3234,3236]
7-12 år	6,0 %		
13-16 år	8,2 %		
20-64 år	19,1 %	2022	Hälsosamma Finland / THL Sotkanet [id:4460, 4461]
65+ år	19,4 %		
Minskad diabetesprevalens, rätt till specialersättningsgilla läkemedel, ålderstandardiserad (%)			
40-64-åringar	4,0 %	2022	FPA / THL Sotkanet [id:1802, 1803]
66+ -åringar	10,1 %		
Minskat antal inledda sjukdagpenningperioder på grund av muskuloskeletal sjukdom	511	2021	ÅSUB / FPA
Minskat antal insjuknade i TBE (totalt antal på 5 år)	60	Antal 2016-2020	ÅHS / THL / ÅSUB
LEVNADSVANOR			
ANDTS (utöver indikatorer i ANDTS-politiska programmet 2022-2024)			
Minskad rönkningsprevalens (%) särskilt i vissa grupper (röker dagligen/ regelbundet)			
Kvinnor 18-79 år		2021	ÅSUB / ANDTS under- sökning
Grundskola	9,1 %		
Ykesskola/institut/gymnasium	9,8 %		
Universitet/högskola	1,8 %		
Män 18-79 år			
Grundskola	20,9 %		
Ykesskola/institut/gymnasium	7,7 %		
Universitet/högskola	1,8 %		
Elever åk 1-2 Lyceet			Hälsa i skolan
Kvinnor	2,8 %		
Män	2,9 %		
Elever åk 1-2 yrkesgymnasiet			
Minskad andelen vuxna som dricker för mycket alkohol		2022	Hälsosamma Finland / THL Sotkanet [id:4412, 4413]
Kvinnor 20-64 år (AUDIT-C, 5 eller högre)	16,8%		
Män 20-64 år (AUDIT-C, 6 eller högre)	34,0%		
Kvinnor 65+ år (AUDIT-C, 4 eller högre)	25%		
Män 65+ år (AUDIT-C, 4 eller högre)	56%		
Fysisk aktivitet			
Ökad andel vuxna som med tillräcklig fysisk aktivitet (%)		2022	Hälsosamma Finland / THL Sotkanet [id: 5528, 5529]
20-64-åringar	61,6 %		
65+ åringar	71,9 %		
Ökad andel elever som rör på sig minst en timme per dag (%)		2021	Hälsa i skolan / THL Sotkanet [id:4727-29, 4822]
Åk 4-5	46,8 %		
Åk 8-9	20,4 %		
Åk 1-2 Lyceet	14,8 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	18,8 %		
Minskad andel gymnasieelever som motionerar högst 1 timme i veckan under fritiden			Hälsa i skolan / THL Sotkanet [id:3924, 3933]
Åk 1-2 Lyceet	27,3 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	51,7 %		

Hälsosamma matvanor			
<i>Minska andelen skolelever som inte äter frukost varje vardagsmorgon (%)</i>			
Åk 8-9	34,0 %		
Åk 1-2 Lyceet	31,0 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	45,0 %		
<i>Öka andelen skolelever som äter allt som ingår i skolmåltiden alla dagar (%)</i>			
Åk 4-5	10,3 %		
Åk 8-9	9,7 %		
Åk 1-2 Lyceet	7,1 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	15,4 %	2021	Hälsa i skolan / THL Sotkanet
<i>Öka andelen skolelever som äter frukt, bär eller grönsaker minst två gånger per dag (%)</i>			
Åk 4-5	50,3 %		
Åk 8-9	22,6 %		
Åk 1-2 Lyceet	25,8 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	17,3 %		
<i>Minska andelen skolelever som äter godis, choklad, sockrad läsk eller sockrad saft dagligen (%)</i>			
Åk 8-9	13,2 %		
Åk 1-2 Lyceet	15,7 %		
Åk 1-2 yrkesgymnasiet	26,3 %		
<i>Öka andelen vuxna som äter grönsaker, frukt, bär, flera gånger dagligen (%)</i>	28,20%	2022	THL Sotkanet [id:4989]
MEDICINSK PREVENTION			
Vaccinationer			
<i>Öka täckning av MPR vaccination, dos 2, till minst 95%</i>	85,3 %	Barn födda 2015	THL vaccinationer- register - atlas
<i>Öka täckning av HPV vaccination, dos 1, till minst 90%</i>			
Kvinnor	69,0 %	Födda 2010	
Män	65,6 %		
<i>Öka andelen TBE vaccinerade?</i>	?	?	Behöver utvecklas
Cancerscreening			
<i>Öka andelen kvinnor som deltagit i mammografi av dem som fått kallelse till 90%</i>	86,80%	Medel 2016-2020	Cancerregistret
<i>Öka andelen kvinnor som deltagit i screening av livmoderhalscancer av dem som fått kallelse till 90%</i>	78,20%	Medel 2017-2021	
<i>Andelen screenade för tjocktarms- och ändtarmscancer, personer i åldern 56-74</i>	?	?	Behöver utvecklas

För mer information:

Folkhälsost strategi för Åland 2023-2030.

Landskapsregeringens hemsida: <https://www.regeringen.ax/halsa-omsorg/folkhalsost strategi-aland-2023-2030>

Kontakt: Landskapsläkare Knut Lönnroth | knut.lonnroth@regeringen.ax | Tel: +358 18 25263